

Vergaderjaar 2019–2020

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1645

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 december 2019

Tijdens het Algemeen Overleg «Kabinetsappreciatie van de Voorlichting Raad van State en Communicatie Europese Commissie inzake de verdieping van de EMU» van 6 november 2019 vroeg het Kamerlid Omtzigt (CDA) om in de Miljoenennota periodiek een analyse op te nemen waarin de risico's van een crisissituatie in de eurozone worden doorgerekend met beleidsopties om de risico's zoveel mogelijk te voorkomen en de gevolgen ervan te mitigeren (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1491). Hierop heb ik een brief toegezegd waarin de wijze waarop en de frequentie waarmee ik de Kamer informeer over systeemrisico's in de eurozone wordt uiteengezet. Hierbij ontvangt u deze brief.

Het kabinet heeft meerdere belangrijke lessen uit de crisis getrokken, zoals ook uiteengezet in de brief «Lessen uit economische crisis» van 19 juli 2019¹ aan de Eerste Kamer naar aanleiding van motie Postema en de brief aan de Tweede Kamer «Toekomst van de Economische en Monetaire Unie» van 27 november 2017 (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1262). Een belangrijke les was dat economische en financiële risico's tijdig gesignaleerd en geadresseerd moeten worden. Er vindt momenteel dan ook een veelvoud aan risicoanalyses plaats die zowel toezien op specifieke risico's gerelateerd aan de publieke financiën van Eurolanden, de financiële sector en het samenspel tussen die twee. Onderstaand is een niet-uitputtende lijst opgenomen van deze risicoanalyses die jaarlijks plaatsvinden. Deze risicoanalyses zijn openbaar en worden zowel nationaal als internationaal gebruikt als input voor beleidsdiscussies die toezien op het voorkomen van het materialiseren van deze risico's en het zoveel mogelijk mitigeren van de gevolgen bij materialisatie.

¹ Kamerstuk 35 000, S

Tabel: overzicht risicorapportages inzake risico's Eurozone

Auteur	Titel	Toelichting
Europese Commissie	Alert Mechanism Report	Identificeren van belangrijkste macro-economische onevenwichtigheden in EU-lidstaten
Europese Commissie	In Depth Reviews	Diepgaandere analyse voor lidstaten waarvoor onevenwichtigheden zijn geconstateerd
Europese Commissie	Progress Reports	Rapportage inzake de voortgang die lidstaten hebben geboekt op het mitigeren van de onevenwichtigheden
Europese Commissie	Debt Sustainability Monitor	Toetsing van de houdbaarheid van overheidsfinanciën van lidstaten aan de hand van verschillende economische scenario's.
International Monetary Fund (IMF)	Article-IV Euro-Area	Uitgebreide macro-economische analyse van de Eurozone waarin verschillende type risico's worden meegenomen
European Systemic Risk Board (ESRB)	Risk Dashboard	Kwantitatieve en kwalitatieve indicaties van risico's in de Europese financiële sector
De Nederlandsche Bank (DNB)	Overzicht Financiële Stabiliteit	Overzicht van ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op financiële stabiliteit
European Banking Authority (EBA)	EU-wide stress tests for banks	Beoordelen van de weerbaarheid van Europese banken onder verschillende scenario's
European Central Bank (ECB)	Financial Stability Review	Overzicht van potentiële financiële risico's in de Eurozone
Centraal Plan Bureau (CPB)	Risicorapportage financiële markten	Overzicht belangrijkste risico's voor de stabiliteit van het financiële stelsel en vanuit het financiële stelsel voor de reële economie.

In april 2018 stuurde ik uw Kamer een brief, waarin ik liet zien dat er de afgelopen jaren belangrijke stappen zijn gezet om de risico's in de Europese bankensector terug te dringen.² In die brief vatte ik samen wat tot nu toe is bereikt en waar ik mij de komende tijd voor zal inzetten. Ik heb ook toegezegd uw Kamer te zullen voorzien van een update daarvan. Dit heb ik in augustus 2019 gedaan waarbij ik heb aangegeven uw Kamer jaarlijks te blijven informeren over de voortgang op risicoreductie binnen de Europese bankenunie (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1619).

Tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen (AFB) van 8 (Handelingen II 2017/18, nr. 19, items 4 en 7) en 9 november 2017 (Handelingen II 2017/18, nr. 20, items 4, 6, 8 en 16) heb ik toegezegd uw Kamer jaarlijks te informeren over de risico's die de Nederlandse staat loopt in het kader van het monetaire beleid van de ECB. Dit is gebeurd middels een Kamerbrief in januari 2018³ en mei 2019⁴.

Ook in de Miljoenennota is standaard aandacht voor risico's en er is in de vorige Miljoenennota een schokproef opgenomen. Een dergelijke analyse geeft een beeld van de impact van een aantal verschillende schokken op de overheidsfinanciën. Het CPB werkte hierbij met drie scenario's: een financiële crisis, een Europese schulden crisis en een wereldwijde economische crisis. In 2011 en 2015 heeft het CPB deze risicoanalyse al eerder uitgevoerd. Op dit moment vinden gesprekken plaats met het CPB

² Kamerstuk 21 501-07, nr. 1509

³ Kamerstuk 21 501-07, nr. 1479

⁴ Kamerstuk 21 501-07, nr. 1601

over de meest geschikte vorm en frequentie van de schokproef. Ik zeg toe om bij het scenario «Europese schuldencrisis» in de eerstvolgende schokproef in te gaan op de risico's van een crisissituatie in de Eurozone in den brede, beleidsopties om deze risico's te voorkomen en de gevolgen ervan zoveel mogelijk te mitigeren indien de risico's zich materialiseren.

Ik hoop uw Kamer op deze wijze voldoende te hebben geïnformeerd over de wijze waarop en de frequentie waarmee risicoanalyses gerelateerd aan de Eurozone plaatsvinden.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra